

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar
1952 İKRAMİYE PLÂNI

12 Bahçeli Ev

40 tane 1.000 Liralık		
50 » 500 »		
100 » 250 »		
250 » 100 »		
1500 » 50 »		

Çekilişler: 3 Mart, 3 Haziran,
25 Ağustos, 3 Kasım, 29 Aralık,
tarihlerinde yapılır.

T. C.

Ziraat Bankası

VADELİ VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN
BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMİYE PLÂNI
HAZIRLANMIŞTIR. BU PLÂNDAN 10 ÇEKİLİŞTE

14 Ev

AYRICA,

10.000, 1.000 ve 500 LİRALIK İKRAMİYELER,
TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR

ÇEKİLİŞLERE İŞTİRAK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE VE
AJANSLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

220

TÜRK FOLK LOR ARAŞTIRMALARI

İSTANBULDA ÇIKAR, AYLIK
HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Temmuz 1952

İÇİNDEKİLER: ~~~~~

İçtimai Tedrisatta Folklor	Ihsan HİNÇER
Halk Yaşayışı: Cire'de Yayla Göçümü	Mustafa KOÇ
Masal ve Destan Dünyamız	Behçet Kemal ÇAĞLAR
Bir Konya Efsanesi: Kaşıkçı Güzeli	Mehmet ÖNDER
Halkbilgisi Derneğine Aid Hâtıralar (IX) Son Safha ...	M. Halit BAYRI
Zile'de Doğum, ve Âdetleri (IV)	Cahit ÖZTELLİ
Bursa'dan Derlenen Bâzi Mâniler (I)	Haşim Nezihi OKAY
Deruni'nin Bir Destanı ve Altı Deruni	Cevdet CANBULAT
Bir Masal: Pir Goca	Muzaffer BATUR
Resimlerle Ayın Folklor Hâdiseleri: Türkiye Güzellik Kraliçesi Gelengül'ün Milli Kıyafetli Bir Portresi — Mahmutpaşa I. İlkokulu Mezunlarının Milli Kostümlerile çekilen bir grup resmi	

Sayı : 36

Kuruş : 25

SAHİBİ VE YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İHRAÇ EDEN MES'UL MÜDÜR: İHSAN HİNÇER

221

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar
1952 İKRAMİYE PLÂNI

12 Bahçeli Ev

40 tane 1.000 Liralık	
50 " 500 "	
100 " 250 "	
250 " 100 "	
1500 " 50 "	

Çekilişler: 3 Mart, 3 Haziran,
25 Ağustos, 3 Kasım, 29 Aralık,
tarihlerinde yapılır.

T. C. Ziraat Bankası

VADELİ VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN
BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMİYE PLÂNI
HAZIRLANMIŞTIR. BU PLÂNDA 10 ÇEKİLİŞTE

14 Ev

AYRICA,

10.000, 1.000 ve 500 LİRALIK İKRAMİYELER,
TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR

ÇEKİLİŞLERE İSTİRAK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE VE
AJANSLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

120

TÜRK FOLKLOR ARASTIRMALARI

İSTANBULDA ÇIKAR. AYLIK
HALK KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Temmuz 1952

İÇİNDEKİLER: (SAYFALARI)

İçtimai Tedrisatta Folklor	İsmail HİNCER
Halk Teşarığı: Çir'de Nayla Gökümlü	Y. Şakrullah HİÇ
Masal ve Destan Bâşkasması	Zehra Memel ÇALMAZ
Bir Köyde Efsaneler: Zante Köyü Efsaneleri	Mehmet GÜNTER
Halkbilgisi Derneğine Ait Râzîler (1) San. Servis	M. İsmail BAYRAK
Çir'de Destan ve Âdetler (2)	Özgül ÖZTÜRK
Bursa'dan Derlenen Bân Mâçler (1)	Mehmet İZZET
Derunîbâ Bir Destan ve Ahi Destanı	Özgül ÖZTÜRK
Bir Efsane: El-Cevri	Mehmet İZZET
Derneğimize Gelen Folklor Müdâricesi: Farklı Bir Efsane Müdâricesi	
Getirildiği Bir Efsane: Bir Efsane — Farklı Bir Müdâricesi	
Mesnevi'nin Ahi Kâşîmelerinde Etkilenen Bir Grup Efsane	
Efsanelerin Ahi Kâşîmelerinde Etkilenen Bir Grup Efsane	

Say. : 58

Kıymet : 50

SAHİBİ VE KAZI İŞLERİNİ SİLLERİN MÜDÜRÜ: İZCAN HİNCER

221

23 Mart 1952

Sat : Rafet Körükü

TÜRK FOLKLOR ARASTIRMALARI

KURULUŞU: AĞUSTOS 1949

AYDA BİR DEFA İSTANBULDA ÇIKAR. HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ MES'UL MÜDÜRÜ: İHSAN HİNÇER

SAYI: 36

TEMMUZ 1952

YIL: 3, CİLT: 2

İçtimai Tedrisatta Folklor

Yazan: İhsan HİNÇER

Memleketimizde orta ve yüksek öğretimde folklor ne zaman tedris edildi? Ediliyor mu? Edilmiyorsa, edilmesi lâzım değil mi? Bu mühim konu hakkında şimdiye kadar bir şey yazılmamıştır. Galiba edebiyat sahasında bir iki tecrübe yapıldı. Bazı müesseselerde etnografya okutuldu. Meselâ Saati Beyin Üniversitede bu dersi okuttuğunu hatırlıyoruz. Ankara Devlet Konservatuarında da raks ve müzik şubelerinin programında alındığı malumdur.

Şimdi elimize İktisad Fakültesinin sosyoloji imtihanlarıyla alakalı bir soru listesi geçti. İktisad ve Hukuk talebelerinin imtihan mevzularıyla alakalı olan bu sorular, her folklorcuyu ilgilendireceği için dikkatimizi çekmekten geri kalmadı. Bu soruları sütunlarımıza geçirirken, sosyoloji kadrosu içinde yapılan bu folklor tedrisatının, mecmuamız mensuplarından Profesör Fındıkoğlu tarafından yapıldığını da ilâve edelim.

Sorular şöyledir:

- 1) — Sosyoloji metodları hakkında ne biliyorsunuz? Bir içtimai hâdiseyi, bir kaç metolla izah edebilir misiniz? Bu arada Folklor metodunun hususiyetleri nelerdir?
- 2) — Sosyal hâdiselerin izahında Folklorik ve Etnografik metod. Bundan ne anlıyorsunuz? Bir misâl.
- 3) — Folklorun mevzuu nedir? Folklor ile tarih birbirinden nasıl ayrılır? Bir ikti-

sadi hâdisenin bir folkloru ile tarihini vücade getirme arasında ne fark var? Bir misâl.

- 4) — Folklorcunun takip edeceği usul.
- 5) Folklor ile iştigalden gaye nedir? Ne gibi nazari - ilmi, ameli hayat hedefleri bulunabilir?

- 6) — Folklorik kadrolar nelerdir?
- 7) — Bir coğrafi muhit hakkında halkın bilgisi.

- 8) — Ev ve ev eşyası hakkında.
- 9) — Zenaatlar ve meslekler hakkında.
- 10) — Elbise folkloru. Elbisenin menşei hakkında Sosyolojik malûmat (Elbisenin içtimai mânası var mı?)

- 11) — Gıda Folkloru. Mutbâh müessesesi hakkında ne düşünüyorsunuz?

- 12) — Gıda Folkloru, gıda tarzlarının iktisaden kıymetlendirilmesi ameliyesine rehberrlik edebilir mi?

- 13) — Terbiye müessesesinin ehemmiyeti, örf ve adetler. Tabii mi, içtimai mi?
- 14) — İtikat Folkloru, halk itikatlarında nasıl bir illiyet prensibi vardır? İlimdeki illiyet ile münasebeti.

- 15) — Hâdiseler hakkında halkın bilgisi: Bu bilgi ile ilmi bilgi arasında mukayese yapılabilir mi? İlim tarihinde halkın tabiat ve cemiyet hâdiseleri hakkındaki kendiliğinden, insiyaki bilgisinin yeri ve ehemmiyeti?

- 16) — Edebiyat ve şiir folkloru: Nazari ve ameli değeri (bizde ne zaman başladı?)

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük Cari Hesaplar
1952 İKRAMIYE PLANI
12 Bahçeli Ev

40 tane 1.000 Liralık	
50 " 500 "	
100 " 250 "	
250 " 100 "	
1500 " 50 "	

Çekilişler: 3 Mart, 3 Haziran,
23 Ağustos, 3 Kasım, 29 Aralık,
tarihlerinde yapılır.

T. C.

Ziraat Bankası

VADELİ VADESİZ TASARRUF HESAPLARI İÇİN
BU YIL 650.000 LİRALIK BİR İKRAMIYE PLANI
HAZIRLANMIŞTIR. BU PLANDA 10 ÇEKİLİŞTE

14 Ev

AYRICA,

10.000, 1.000 ve 500 LİRALIK İKRAMIYELER,
TRAKTÖR ve ZİRAAT ALETLERİ VARDIR

ÇEKİLİŞLERE İSTİRAK ŞARTLARINI BANKA ŞUBE VE
BAŞKANLARINDAN ÖĞRENMEKTE ACELE EDİNİZ.

Türk Halkbilgisi Derneği'nin neşriyat organıdır.

17) — Hikâye Folkloru: Nazari ve ameli değeri.

18) — Raks Folkloru: Raksın menşei hakkında ne biliyorsunuz? Bu Folklor ile işgalin nazari ve ameli değeri.

19) — İktisat Folkloru ile iktisadi araştırmanın birleşmesi: İsmail Hüsrev'in anket sualleri ve bu suallerde ne gibi hususiyetler görüyorsunuz?

20) — İktisat Folkloru ile iktisadi araştırmanın birleşmesi: Profesör Rüstov'un anket sualleri. Bu suallerde ne gibi hususiyetler görüyorsunuz?

21) — Musiki Folkloru: Mahmut Rağıp'ın fikirleri Türkiyede musiki folklorunun hedefleri, Anket usulünün halk musikisine ilk tatbikatı hakkında ne biliyorsunuz.

22) — Hukuk Folklorunun bizdeki ehemmiyeti hakkında ne düşünüyorsunuz? Hukuk folkloru ile işgal neye yarar?

23) — Dışarıdan evlenme müessesesi hakkında folklor tetkikatı.

24) — İsim müessesesi hakkında ne gibi folklorik tetkikler yapılabilir? Bunun ameli neticeleri nelerdir?

25) — Folklor ve Etnografya arasında ne gibi bir fark var?

26) — İçtimai müesseselerde diferansiyasyon hâdisesi ne demektir? Bu hâdisenin folklorlarda tezahürleri nelerdir?

27) — Şahsiyetin zuhuru ve folklor alâkası hakkında neler düşünüyorsunuz?

28) — Bu günlerde hakkında merasim yapılan halk şairi (Âşık Veysel'in) şiirleri folklorla mal edilebilir mi?

29) — Folklor mahsulleri ve turizm politikası arasında bir münasebet tesis edilebilir mi?

30) — İlmî tetkikler, meselâ itikatlar bahsinde bir çok milletlerin folklorlarında aynı tezahürler gösteriyor? Neden? Bu beraberlik hakkında neler düşünüyorsunuz?

31) — Halk Rakslarının figürleri coğrafi determingin ile izah ediliyor? Ne demek? Bu hususta ne düşünüyorsunuz?

32) — Türk folklorunun tetkikinde iş bölümü, hangi esaslara göre yapılabilir?

33) — Folklorlarda bütün içtimai müesseseler ve içtimai hareket hükümleri karışık olarak bulunuyor. Ne demek? Niçin? Bu karışık bulunma daima devam ediyor mu?

34) — Yer adları bilgisi (Toponomi) için folklorun yardımı ve faydası.

35) — İnsan adları bilgisi (Antroponomi) için folklorun yardımı. İnsanlar neden isimleniyorlar? Sonra tekrar neden aile isimleriyle isimleniyorlar? Ad verme adetleri hakkında ne biliyorsunuz?

36) — Başka memleketlerde soyadları, folklorla bağlı diyorlar. Ne demek?

37) — Bizde soyadları, folklorla bağlı değil, diyorlar. Ne demek? Bağlılık tekrar tesis edilmeli deniyor. Ne demek? Niçin?

38) — Folklor metodu, içtimaiyat metodu olarak ne gibi işlere yarayabilir?

39) — Bir hâdisenin folkloru başka, tarihi başka diyorlar. Ne demek?

40) — Folklor, yalnız ilmi bilgi gayesiyle araştırılmıyor. Hayati ve ameli gayesi vardır diyorlar. Ne demek?

41) — Türkiyede folklor ve etnografya ile işgalin vakti geçiyor. Acele etmeliyiz, diyorlar. Neden?

42) — Türkçenin edebî ve felsefî dil olarak gelişmesinde folklor tetkiklerinin büyük bir faydası vardır diyorlar. Ne demek?

43) — Türk hikâyesinin, Türk tiyatrosunun gelişmesinde edebî folklor tetkiklerinin rolü olacaktır, diyorlar. Ne demek?

44) — İçtimai sınıfları tetkik eden sosyolojiler, elbise folklorundan ne gibi faydalar elde edebilir?

45) — Örf ve adet ve an'ane sayesinde (Beşer-Anteopo), (İnsan-I'homme) olmuştur, diyorlar. İzah eder misiniz?

46) — Bergson diyor ki: (Örf ve adet olmasaydı insanlık acaba nasıl bir manzara gösterirdi?) İzah.

47) — Pascal diyor ki: (İnsanlığımızı örf mel üzerinde geliştirmiştir), Ne demek?

48) — Fraser diyor ki: — Bütün insan ahlâkı, batıl itikatlar temele dayanmış, o temel üzerinde gelişmiştir, ne demek?

49) — Halkın folklor yaratması durmamıştır. Gayrimeşrû olarak bu yaratma devam ediyor, diyorlar. Ne demek?

50) — Bazı folklor âlimleri (folklor mahsulleri, bilhassa edebî ve bedîi mahsuller menşede (ferdler) tarafından yaratılmıştır, fakat sonradan ferdi damgaları silinmiştir.) diyorlar. Bu iddia hakkında ne düşünüyorsunuz?

Halk Yaşayışı:

Cire'de Yayla Göçümü

Yazan: Mustafa KOÇ

Türkiyemizin bazı köylerinde, yörük olmadığı halde yaz aylarının bir kaçını yaylada geçiren yerlerimiz vardır. Cire köyü halkı da işte buplardan biri. Bu köyün yayla hayatını dört bölümde incelemek mümkündür.

a — Yaylaya geçmezden evvel köyde hazırlık; b — Göçüm nasıl olur; c — Yaylada çadır, oba mallarının barınacağı ağıl yapmak; d — Malları otlatmak, yağ, yoğurt v.s. yapmak.

Köyde Hazırlık: Nisan-Mayıs ayı geldiğinde, köy kadınları arasında bir hazırlanmadır gider. Tava, tencere, leğen, sahan, tabak v.s. gibi eşyalar, şehire götürülüp kalaylatılır. Geçen seneden kalmış «tuluk» işe yarayacak mı diye muayene edilir. Delinmiş, yahut kullanılmıyacak hale gelmiş ise, yeni bir keçi kesilip, derisi tuluk yapılır. Yayı yok ise yapılır. Yaylada giyilmesi için, dağ elbiseleri dikilir. Bir kaç çift çarık dikilip, katranlanır. Sağılır mal az olanlar, koyun, kuzu, keçi, sığır alıp, mallarını çoğaltırlar. Yayla hazırlığı bunlardan ibarettir.

Göçüm Nasıl Olur: Yukarıda söylediğim gibi, göçüm Nisan ayından Mayısın 10-20 sine

nuz?

51) — Folklor mahsullerini ferd değil, kolektive yaratmıştır. Mülâhazası hakkında ne düşünüyorsunuz?

52) — Karl Bücher diyor ki: (Şiirin menşei iktisadi faaliyetler) izah edebilir misiniz?

53) — Sosyolojide içtimai müessese tarifi, izahı: Bir müessesenin folklorik tarihi, sosyolojik izahı ne demektir? Aralarında ne fark vardır? Birbirleriyle münasebeti nedir? Bir misâl ile izah.

54) — Sosyolojide kıymet hükümleri ne demektir? Kıymet hükümleri değişir mi? Kıymet hükümlerinin folklorik tarihi, sosyolojik izahı ne demektir? Bir misâl ile izah.

55) — Türkiyede folklor ve etnografya araştırmaları için kurulmuş resmî ve hususî teşekküller hakkında ne biliyorsunuz?

56) — Memleketimizde folklor ve etnografya etrafında neşredilen ne gibi neşriyat vasıtaları var? İsimleri ve neşriyatları hakkında bilginiz var mı?

kadar devam eder. Hazırlığını bitiren aile yaylaya göçmeye başlar. İşini bitirememiş olup, yaylaya göçecek köy kadınlarını bir telâşır alır. Aralarında uzaktan uzağa şöyle konuşurlar :

— Durdu gelin guuv!... guv Durdu gelin!.

— Buyur yengel!..

— Hadi ben Allah kahredesice dünya işini bitiremedim de, yaylaya öyle çıkamadım; ya sen hâlâ neye bekleysin?

— Kadın yengeciğim, söylecene çıkamda nedem? öteyi beriyi bir loplayıversem bir gün bile durmam; evin işini meccânen bitiremeyom ki.

İşini bitiren komşularından topladığı eşeklere eşyalarını yükletir, en hafifinden eskimiş bir kat da yatak alınır. Birazı da yaylaya döşek çıkarmaz; yorgan götürür. Yatacağı zaman altına keçe, çuval yayıp, elbiselerini yastık yapar, öylece yatıverir. Filvaki orada sıhhatimi düşünüyüm, sallım ballım yaşayayım denirse, yük çok ağırlaşır. Yükün ağırlaştığı cihetle, göç de zorlaşır. Bu maksatla daima yükün hafif olması tercih edilir. Mallar önden sürülüp, çanlarını «langırdata langırdata» dıgerler. Eşyalar da arkasından gider. Mal sürüsü çok olan göçte çok keyiflenir. Hatta o gün, erkek ve kadınların en güzel yörük elbisesi bile giydiği oluyor. Ailenin erkeği giden sürüsünün verdiği keyifle şu türküyü mırıldanır :

Yayla yollarını süsler bürüyü

Baştan aşağıya saldım sürüyü

Yokuş turmanıyom, yörüüyü yörüüyü

Mallım bir ise ik etsin Tanrım.

Sardım kar (a) eşşeğe tencere tava

Çamlar arasında çıktım ben ava

Mallımı alamaz koskoca ova

Mallım bir ise ik (i) etsin Tanrım.

Yaylada Oba Kurmak ve Ağıl Yapmak:

Mallar yaylaya varınca ilk iş, oba kurmak ve ağıl yapmaktır. Çadırı bulunan kurar, zahmetsizce içine oturur. Çadırı bulunmayan ise, köyden getirdiği, yahut yaylanın üstündeki ağaçlardan temin ettiği (Oba ağaçları) nı arzu ettiği bir yere çakar. Ağaçlar sicim ile bağlanıp, üstü hasır, ile tamamen örtülür. Obanın üstüne çul örtlenler de vardır. Tabii herkes çul bulup da

örtemez. Hasır fakir harcıdır. Oba, çadira nisbeten çok dar ve kullanışsızdır. Kuvvetli rüzgârlar obayı yukuğu gibi, yağın yağmurlar da içine geçer. Çadırda böyle bir tehlike bahis mevzuu değildir.

İnsanların barınacakları yer, böyle temin edildikten sonra, iş hayvanların barınacağı yere gelir. Hayvanların barınacağı yere (ağıl) adı verilir. Ağıl, çadır ve obanın yanına yapılır. O civarda bulunan çalı, çırpı, ağaç dallarından malın çokluğu nazarı itibara alınarak, malların üstünden atlayamıyacağı kadar yükseklikte bir yer çevrilir. Mallar otlaktan geldikten sonra buraya kapatılır.

Yaylada Malları Otlatmak, Yağ, Yoğurt, v.s. Yapmak :

Köylülerin yaylaya çıkmasındaki asıl gaye: Yaylada mallarını bolca otlatıp, vaktinde su içirmek sayesinde onlardan fazla süt alıp, kışık yağ, peynir, çökelek ihtiyaçlarını temin etmek ve gidiş geliş yayladan odun getirmektir. Yaylada mallar iki türlü otlatılır :

- 1) Çoban tarafından güdülmesi
- 2) Mal sahiplerinin ayrı ayrı otlatmaları

Birinci hal şöyle olur: Yaylaya çıkmazdan evvel koyun, keçi, sığır gibi hayvanların çobanı olur. Çoban, köylü yaylaya çıktıktan sonra da malları yaylada güder. Akşam olunca köye indireceği yerde, yaylaya getirir. Böylelikle köyün malı bir arada güdülmüş olur. Yayla zamanından evvel köyde çoban yoksa, ikinci hal öyle vukubulur. Yaylada herkes kendi malını ayrı ayrı otlatır.

Mallardan elde edilen sütlerden en çok yağ yapılır. Yağ, ya çalkayarak meydana gelir, ya yağık döğerek. Süt az ise, içine yoğurt atılarak (yağlı yoğurt) elde edilir. Bu yağlı yoğurt turlan çömleği denilen çömleğin içine konarak, ağzı bağlanır. Çömleğin içinde çalkanmaya başlar, bu sırada yağ üstüne çıkarılır Geriye ayrıran kalır. Ayran tencerede kaynatılırsa (çö-

kelek) bir kesede suyu akıtılarak süzülürse (kese yoğurdu) olur. Kese yoğurdu tabii ki yağsızdır. Sütün içine peynir mayası katarak peynir yapanlar da vardır. Yağ bir de yayıkla elde edilir. Yayık fıçı biçiminde ince uzun olrak tahtadan yapılmıştır. Süt bunun içine konur. (Fişek) denilen ortası delik bir şeyle süt döğülür, yağ yüzüne çıkarılır. Geriye gene ayrıran kalır. Yayık bulamıyan onun yerine, keçi derisinden yapılmış tuluk kullanır.

Son senelerde yerli ve yabancı yörüklerde yağ ve peynir yapacak (süt makinesi) çoğalmıya başlamıştır. Bu makinelerin yağları turlan ve yayık yağlarına yakın oluyorsa da, peyniri yağsız olur. Onun için bu nevi peynirler piyasada daima ucuzdurlar.

Yayla ve malcılığın tesiri: Köyün malcı oluşu, atasözlerine, bilmecelerine, manilerine, türküsüne ve çocuklara söyledikleri ninnilere varıncaya kadar tesir etmiştir.

Bilmecelerden bir kaç örnek:

Dört lap, bir güp
Eğri çember, doğru sap (deve)

Kara devem çöküp duru
Sümbülünü döküp duru (Yörük çadırı)

Dört tatar
Bir kuyuya taş atar (İnek memesi)

Köyden derlediğimiz ninnilerden bir örnek:

Yaylada kartal döğüşür
Etini kuzgun belişir.

Çadırda düşman gülüşür

Akdenizin adaları ninni
Eyüpsultan dedeleri ninni

Bizim yayla otlu olur

Südüle kaymağı tatlı olur

Bizde kızlar kıymatlı olur

Yaylamız meşeli ninni

Üstü halı döşeli ninni.

Sayın Abonelerimize

Dergimiz, bu sayısı ile 3 üncü neşir yılını doldurmuş bulunuyor. Onda, her okuyucu ve abonemizin yaşatma hakkı vardır. Bu sebeple bütün abone ve okuyucularımıza teşekkürü bir borç biliyoruz.

İkinci cildimiz 4 üncü yıl sonunda, 48 inci sayıda tamamlanacaktır. Bu elinize almış olduğunuz sayıda abonesi biten okuyucularımızdan, abonesini yenilemek istemiyenler, lütfen, bildirsinler; yeni yıl abonelerini yenilemiyelim.

Abonesinin devamını isteyen okuyucularımızdan da abone bedellerini lütfetmelerini ve bize yeni aboneler bulmalarını rica ederiz.

TFA

226

Bir Konuşma:

Masal ve Destan Dünyamız

Yazan: Behçet Kemal ÇAĞLAR

Elmas tırpanı,
En çok ağaç dikip ayrık sökene
Kındırğa külâhı,
En çok sürü besliyene
Boz yaylayı davarlarla süslüyene
Buluttan kısırağın armağan etti.
Ve başını alıp yine
Başı dumanlı dağlara doğru gitti.

TFA

Eski masallarımız, yeni şiirimizin ana kaynaklarından biri oldu. Türk masalının bu gün bile yaşayan tasvirlerini ilk Türklerin inanışları ile bir arada işleyip, çiftçi Türkün ekin tanrısına şair gönlü ile söylediklerini, Necati Öngay dile getirsin de dinleyelim:

İnce Seher dumanından
Işık, renk, ses ormanından
Bulutdan bir at üstünde
Reçbere yardım kastinde
Alın koyun sütünden ak
Sağ elinde gümüş orak
Sol elinde elmas tırpan
Saçı kehribar sarısı
Kırmızı yakut dağından
Geliyor ekin tanrısı:
Ayaklarının sesinden
Suda günün dönmesinden
Don değiştirdi ekinler
Toprak dile geldi yer yer
Bire bin verdi bu hasat
Muradına erdi kat kat
Ölümsüz bolluk tanrısı
Oğul balının arısı
Başında kındırğa külâh
Dolaştı kırk gün her sabah
Arpa, buğday, fiy, mercimek
Harmanını öbek öbek
Yüce duygularla dolan
Tozla toprakla yuğrulan
İnsanların mert ve erkek
Alınlarından öperek...
Bırma bıyığını burup
Bir köy meydanında durup
En çok alın teri dökene
Gümüş orasını,
Martta herkedip ekinde ekin ekene

Masallarımızın havasında, kendi gönlünün çiçeklerini açtıran, kendi ömrünün dilini konuşturan şairlerimiz de yetişti. İşte Basaran isimli bir tanesi:

Bir varmış bir yokmuş
Bir tanrı var yücelerde
Büyük dağlar yaratmış küçük dağlar yaratmış

Dile dile ne dilersen demiş bazı kullara
Bu olmuş benim de payıma düşen
Kendisi çekilmiş kenara.
Günâh mı? Sevap mı?
Çektğim çile
Bir tek ak öküzi kolum kanadım
Nasıl sıyrılısam bu çetin işten
Şehzade değilim ben bu masalda
Bir yanda saçımın rengidir giden
Bir yanda elde avuçta olan
Bütün tarlalarım köse ile komşu
Gelsin sınıra-bulsun keloğlan
Yok bu masalın kırk gün kırk gecesi
Yumuşatamadı katı toprağı terim
Vardım kırkinci kapıya
Böğrümde kaldı ellerim

Keloğlanı, bu masallarımızın dışı fakir içi hazine, başı saçsız ama başının içi serencam dolu kahramanını, böyle arada bir anmayı az görüp onu bütün kitabına kahraman yapan şairlerimiz de var. İşte İbrahim Zeki Burdurludan dinleyin Keloğlanı da, gördün nice civandır:

Birden bire açılıverdi.
Kapılarla mor pencereler
Pek kolayca geçiliverdi
Söz dinlemiyen genç dereler
Bir yudumda içiliverdi
Al tastaki al şerbetler

227

Bir adımda geçiliverdi
Dikenli korkunç geçitler
Sen çıktın karşıma
Ufuklardan
Sen, benim dostum Keloğlan

Bir elinde değnek
Bir elinde iki tel
Yedi gün, yedi gece yoldan
Yedi elma bitmiş daldan
Kucak açarak yedi koldan
Bir elinde değnek
Bir elinde iki tel
Çıka geldi Keloğlan

Bir gözünde kırk odalar
Bir gözünde soğuk kuyu
Dolu dolu taslar şerbet içerek
Sofradan sofraya geçerek
Altın başaklar biçerek...

Bir kulağında yetim sesi
Bir kulağında Padişah küpesi
Susuza su, aça ekmek
Doymuşa tatlı çörek
Vererek vererek...

Geldin Keloğlanım geldin
Bir sözünle gönül kurarak
Bir sözünle hayat vererek
Vefadan bir altın gömlek
İnci diş, fakir urba
Giyerek giyerek
Geldin Keloğlanım geldin

Raci Damacı, bu masallar dünyasının ger-
çekçi çocuğudur. Çocuğu dersem, 60 yaşına
gelmiş, gene de çocuk coşkunuğu, çocuk saf-
lığı ve hattâ acemiliği ile yer yer ne hoş
söylenir. Bu günkü Koreyi almış, eski ma-
sal ve destana götürmüş; rüyasında bütün
eski, yeni şehitleri bir araya toplayan sema-
yi bir mezarlık görmüş, onu taş taş gezip
okuyarak canlandırmağa çalışıyor:

Buraya er olan, hür olan gelir
Burada ruhların sesi yükselir
Burada tenlerin kısır sesi
Dur yolcu burası cennet bahçesi
Burada şehitler var katar katar
Burada kanından gül açan yatar
Doğunca konuşan Oğuz burdadır
Dünya varmış diyen Yavuz burdadır
İmanı uğruna ölen yiğitler
Ademden bu deme bütün şehitler

İşte en eski şehitlerden birinin mezar
taşını onunla birlikte okuyoruz:

Cennete böylece kabul ettiler
Kılıcı duruyor hâlâ belinde
Çok eski, çok eski hemşerin bu er
Malazgirdin anahtarı elinde

Şimdi de en yeni şehitlerden birinin, Ko-
re şehidi Başçavuş Sedatın mezarına e-
ğilmiş bulunuyoruz:

Denizleri Yunus misali aşan
Kore'lerde ceylan olup dolayan
İlk şahadet rütbesine ulaşan
Başçavuş Sedatın türbesidir bu
Burada müşire yakın rütbesi
Başçavuş dünyada rütbesidir bu!

Destan havası ve merakı öyle aldı yürü-
dü ki, gözümüzün önünde daha geçen yıl-
larda olup biten facialar faciası, gerçekler
gerçeği ikinci Cihan harbini bile masal ve
destan kılığına bürüyüp anlatan şairlerimiz
yetti. İşte hücum tayyarelerini masal kuş-
ları gibi konuşura konuşura hava bom-
bardımanlarını destan edası ile anlatan mıs-
ralar. Atilla İhanın şafak vakti dünya is-
mini taşıyan ikinci dünya harbi destanından
parça:

Hadi keklük canım gülüm kınalı keklük
Biz yelkeniz rüzgârlar tutamaz bizi
Ben mesersimit
Ben heinkel

Avem oynak, şetairetli ve çevik
Yıldızlar avuçlarımızda dizi dizi
Ve Kahraman rüzgâr tel tel saçlarımızda
Eyvahlar aynı yolun yolcusuyuz
Ben yaralandım. Vurma benim kanadımı
Menekşeler geçiyor, portakal bahçeleri yü-
reğimden

Ben ölürüm öldürürüm
Ben Moskito, dağlar taşlar dayanmaz ahuza-

Biz uçaklar ikinci dünya harbinin uçakları
Yağmura girdik, buluta girdik
Bulutlardan yağmur yağar, kar yağar
Yağmur değil, kar değil, biz ölüm getirdik
Suda zehir, toprakta zehir, ateşte zehir
Zehirlendi dünyamız zehirlendiler
Yıldızlar bıçaklandı
Yine çığlık, çığlık alarm düdükleri
Dolandı saçlarına rüzgârın
Davul davul köpürdü bombardıman

Mahmutpaşa I. İlkokulunda 28/Haziran/952 gününde 951 - 952 yılı mezun-
larına törenle diplomaları verilmiştir. Bu arada Millî Elbiselerini giyen öğrenciler
velilerine Millî Danslarımızdan örnekler sunmuşlardır. Resmimiz törenden sonra
öğretmen, öğrenci ve velileri bir arada göstermektedir.

Uçaklar geldiler
Çelik çekirdekli mermi
Salvo ateş
Dalga dalga hücum.
Ben meydanım ölümlerden ölüm beğendim
Bakmıyor kimseler bakmıyor gayri yüzüme
Ellerim koptu kör oldu gözlerim:
Sen Fabrikasın Ciğerine ateş düştü yanarsın
Ben eski bir meydan saatiyim.
Güneş kırılmış
Yıldızlar parça parça
Ne türlü karanlıklar kucaklamış ömrümüzü.
Doğ be güneş, ebedi güneş
Saf saf halay çevirsin şarkılar
Ölümden geçtik
Yaşamaktan yana gönüllüüz
Boynumuzun borcudur sulha kadar dövüş-
mek
Andımız var.

Genç şair bu destanında zaman zaman

her harp insanının gönülden seslendiği sev-
gülinin adını Döne koymuş. Döne: Köroğlu-
nun destanında geçen bir kadın adı. İlk
kahramanlık destanımız son kahramanlık
ve insanlık şiirleriyle kaynaştırmak isteyen
bir güzel gayret. İnsan destanı anarda döner
dolaşır Köroğlunu konuşurmaz olur mu:

Seferim var sınırlara
Sefasından uçan gelsin
Kaygı düşmesin erlere
Öz canından geçen gelsin

Korku girmesin gözüne
Güvensin kendi özüne
Ecel gömleğin dizine
Öz eliyle biçen gelsin

Hanı koç Köroğlum hanı
Dost ile düşmanı tanı
Kılıç oluştundan kanı
Serbet edip içen gelsin

Behçet Kemal ÇAĞLAR.

Bir Konya Efsanesi:

"Kaşıkçı Güzeli,"

Yazan: Mehmet ÖNDER

Turizm, Türkiye çapında bir dâva olarak, memleket memleket, ele alındığı şu günlerde, tarihi şehir Konyanın turistik eşyaları arasında meşhur Konya kaşıklarının daha elverişli bir hâle getirilerek inkişaf ettirileceğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Aşağı yukarı yedi sekiz yüz yıldır, yani Selçuklulardan bugüne kadar, Konyaya mahsus bir el sanatı olarak yaşayan ve uzun yüzyıllar Kuzey Afrika, Hicaz ve Asya memleketlerine ihraç edilen Konya kaşıklarına son yıllarda Konyaya gelen turistlerin gösterdiği rağbet üzerine Amerikaya ve Avrupa'ya da sevki düşünülmüş ve iyi neticeler almıştır.

Konya kaşıkları, gürgen, şimsir gibi ağaçlardan yontularak cilalanır. Bu cila üzerine desinatör nakışlarını, hattat da yazılarını yazar. Kaşığın sapı üzerine yazılan bu yazılar, ekseriya, atasözleri, aşkı ve tasavvufi beyitlerden ibarettir. Bu yazıların altına bir âfiyet temennisiyle kaşıkçının ismi de kaydedilir.

Halk hikâyelerimizden Kahveci Güzeli, İpekçi Güzeli gibi, Konya folkloruna girmiş bir de (Kaşıkçı Güzeli) vardır. Uzun yıllardanberi halkın hafızasında yaşayan ve ağızdan ağıza nakledile gelen bu hikâyenin aslı şöyledir:

Konyanın, Mevlevî Dergâhı civarındaki mütevazi bir dükkânda, sanatının bütün incelik ve maharetini göstererek kaşıklara renk ve sır veren güzel bir delikanlı varmış. Gerek sanatı, gerekse kendi güzelliği ile, kısa zamanda muhitinde şöhret yapan bu delikanlıyı bir defacık olsun görebilmek maksadile Konyanın bütün dilberleri dükkâna taşınmaya başlamış. İnce ipek tül peçeleri arasından kaşıkları değil, civan delikanlıyı süzen bir dilberler, hemen hergün dükkâna uğruyor, bir deste kaşık alıp gidiyorlarmış. Küçük kaşıkçı dükkânı, arı kovanı gibi işlemeğe, her taraftan güzel, nazenin müşteriler celbetmeğe başlamış.

Nihayet (Kaşıkçı Güzeli) nin şöhreti, Konya Paşası (Vali) nin biricik kızı Cevher Sultanın da kulağına gelmiş. Cevher Sultan

dadısını yanına alarak, dükkân müşterilerinin arasına karışmış ve delikanlıyı bir görüşte sevmiş... Artık, Paşa kızı da diğerleri gibi dükkâna devama başlamış.

Kaşıkçı güzeli de, kimin nesi olduğunu bilmediği bu pek cömert müşterisine gönlünü kaptırmakta gecikmemiş. Kaşık alış verişini devam ettikçe, gencin aşkı alevlenmiş, içli ve ateşli mısralarını kaşıklara işlemiş. Öyle ki her kaşık buram buram sevda tüter olmuş... Gel zaman git zaman Paşanın Konağı da bir kaşık panayırı haline gelmiş. Paşa, her sofraya oturmuşta önüne sürülen bu sevdalı, çeşit çeşit nakışlı kaşıkları gördükçe merakı artar olmuş, Kaşıkçı Güzeli'ni görmeye karar vermiş... Bir gün beraberine Kadı efendiyi de alarak Kaşıkçı Dükkânına gelmiş... Delikanlı, Paşayı hürmetle karşılayarak baş sedire oturtmuş. Konuşmağa başlamışlar. Paşa:

— Oğlum, demiş. Kaşıklarına diyecelik yok. Bilhassa ateşli beyitlerin kalbimi yakıyor. Biliyorum ki âşkınsın...

— Evet, Paşa Hazretleri... Gizlemeye lüzum yok. Bu aşk beni için için kemiriyor.

— Kim bu gönlünü verdiğin dilber. Söyle de bilelim, belki bir çaresine bakarız.

— Bilmiyorum Paşam. Her akşam buraya geliyor, bir deste kaşık alıp gidiyor.

— Garip şey... Hiç konuşmadınız mı?

— Şimdiye kadar gözlerimiz konuştu. Birbirimizi seviyoruz...

— Madem ki öyle, sizi başgöz etmek de benim boynumun borcu olsun. Düşününüzü bizzat ben yapacağım. Bekliyelim, bu dilber gelsin...

— Sağol Paşam.

Paşa ve Kaşıkçı Güzeli beklerler. Akşama doğru güzel dilber dükkâna teşrif eder. Paşa merakla yerinden kalkar, kızın peçesini kaldırır. Bir de ne görsün, sevgili kızı Cevher Sultan... Değil mi! Paşa, bu durumdan evvelâ şaşkınlık duyar, bir kızına bir de Kaşıkçı Güzeline bakar. Sonra:

— Allahın takdiri böyle imiş. Çağırın imam efendiyi, der ve nikâhlarını kıyar.

Onlar ermiş muradına...

1952 Miss Turkey «Gelengül Tayfuroğlu» with national costumes in U.S.A. Long Beach
1952 Yılı Türkiye Güzellik Kraliçesi Gelengül Tayfuroğlu, Amerikaya giderek Dünya Güzellik Kraliçeliği müsabakasına iştirak etmiştir. Gelengül, Milli E. Bakanlığı Beyoğlu Olgunlaştırma Enstitüsünün Müdüresi ve öğretmenleri tarafından hazırlanan yukarıda gördüğümüz Milli Kostümü ile büyük bir alâka ve takdir kazanmıştır.

Yukarıdaki fotoğraf, VATAN Gazetesi arşivlerinden alınmıştır.

Son Safha

Yazan: M. Halit BAYRI

«Halk Bilgisi Haberleri» dergisinin 1 Kasım 1929 tarihinde neşrolunan ilk sayısını hazırlarken Ziyaettin Fahri Fındıkoğlu İstanbulda benim misafirimdi. Hattâ derginin başlangıç yazısını onunla birlikte kaleme almıştık. Arkadaşım, o sıralarda doktorasını yapmak için Fransaya gitmek üzereydi. Bu sebeple Ankaradan ayrılırken, oradaki bütün işlerini tasfiye etmişti. Ziyaettin Fahri, genel merkez umumi kâtibi idi, derneğin dosyaları elinde bulunuyordu. Bunları ve dernek kütüphanesindeki kitapları genel merkez idare komitesi üyelerinden birine devretmek istemiş, ancak gerek dosyaları, gerekse kitapları tesellüm edecek kimse çıkmamış, o da hepsini sandıklara doldurarak İstanbul merkezine göndermişti. Anlaşıyordu ki, genel merkez artık gevşemiş, çalışmaktan vazgeçmişti. Ziyaettin Fahri ile durumun uzun uzadıya gözden geçirilmişti. Onun fikrinde genel merkezden hareket beklemekte isabet yoktu. Vakıâ idare komitesi üyeleri gerçekten temiz kalbli ve iyi niyetli kimselerdi. Bu cihet inkâr edilemezdi ama, yorgun oldukları kadar hayat savaşı içinde bunalmışlardı. Ne yapacaksa İstanbul merkezi yapacak, azim ve ümidini kaybetmezse derneğin bayrağını İstanbul merkezi elinde tutacaktı. İlk bakışta Ziyaettin Fahri'nin düşünceleri mübalâğalı görünüyordu, fakat hâdiseler, bunları daha sonra fazlasiyle teyit etmişti: Genel merkez, 1929 senesi sonbaharından 1932 senesi sonbaharına kadar şubelerle ve İstanbul merkezle hiç münasebette bulunmamış, yazılan mektuplara cevap vermemişti.

Üç yıl gibi uzun bir müddet tamamıyla susan genel merkez, 1932 senesi sonbaharından sonra ayılır veya uyandır gibi olmuştu. Başkan İshak Refet imzasıyla genel merkezden aldığım resmî bir yazıda, Atatürkün emir ve irşadiyle memleketin her tarafında Halkevleri kurulmak üzere olduğu, derneğin Halkevleriyle işbirliği yapmağa karar verdiği belirtiliyor, İstanbul şubesinin de İstanbul Halkeviyle birlikte çalışması isteniliyordu.

«Halk Bilgisi Derneği»nin feshi veya başka bir müesseseye ile birleştirilmesi icap ediyorsa, bu hususun toplanacak kongrece kararlaştırılması gerekti. Genel merkez bu cihet düşünmemiş, yahut idare komitesinin bu mevzuda başlı başına karar almasında her nedense mahzur görmemişti. İstanbul şubesine düşen vazife, genel merkezin tebliğini olduğu gibi tatbik etmektir. Bununla beraber Halkevinden bir teklif gelmesini beklemeyi tercih ettik. «Halk Bilgisi Haberleri» dergisinin Halkevi Dil ve Edebiyat şubesi adına neşrine başlanması üzerine, İstanbul şubesinin nesi varsa hepsini Halkevine devrederek vazifemizi tamamladık. Genel merkezin ve Anadolu şubelerinin bu bahiste ihtiyar ettikleri hareket tarzı da elbette bunun aynı olmuştu.

«Halk Bilgisi Derneği» dört yıl türlü güçlüklerle göğüs gererek durmadan çalışmış, kuruluşundaki kutlu gayeye hakkiyle ve tam mânâsıyla hizmet etmişti. Yapılan işler, alınan semere, dernekten beklenilenlere nisbetle pek azdı. Bunu şimdi gizlemekle hiçbir fayda tasavvur olunamaz. Şu kadar ki, anketleri, derleme seyahatleri, konferansları, kitapları, dergileri, derneğin dört yıl süren kısa ömründe ne büyük bir azim ve ne tükenmez bir şevk ile çalıştığının yaşayan şahitleridir. Bir fikir ve ilim müessesesi olması itibariyle reklâma, propagandaya düşmiyerek hedefine doğru sükûn ve vakar içinde yürümesini bilmiş olan derneğin asıl başarısı, Türkiyede bir «Folklor Davası» bulunduğunu Türk aydınlarına kabul ettirmiş olmasıdır. «Halk Bilgisi Derneği»nden sonra Türk folkloruna ait derleme ve incelemlere devam edilmesinin başta gelen sebebi, bizce işte budur.

«Halk Bilgisi Derneği»nden sonra bazı Halkevleri, Türk folkloru ile ilgilenmek istemiş, bu arada Eminönü Halkevi, «Halk Bilgisi Haberleri» dergisini sekiz buçuk yıl neşretmekle Türk milletine ve kültürüne her zaman övünülebilecek bir hizmette bulunmuştur. Eminönü Halkevi, «Halk Bilgisi Haberleri»ni ıfrazla neşrettiği gibi, «Halk

Araştırmalar:

Zile'de Doğum ve Âdetleri

— IV —

Yazan: Cahit ÖZTELLİ

KIRK HAMAMI

Kırk çıkınca (Kırk hamamı) yapılır. Hışım akraba ve yakın tanıdıklar okuyucu vasıtasıyla davet edilir. O gün hamam tamamen kiralınır. Buna hediye getirilmez. Anne ilk suyu dökünmeden bir yumurtayı kabuğu ile ve tuz karıştırarak iyice mıncıklar, bunu bütün vücuduna sürer ve bir peştalın bir avuç kadar yerine sürerek üzerine oturur, ancak terledikten sonra su dökünür. Bu, vücudun «hamlığını» gidermek içindir. Hamamdan çıkma zamanı gelince kırk arpa kırk «Kulhüvallahü» okunur, bir tasa konur, üstüne sıfak su dökülür. Lohusa en son olarak bunu ayakta başından aşağı döker. Bazıları çocuğu hamama götürmezler, evde kırklarlar, onun için de aynı şekilde okunmuş arpalı su dökülür, buna (Kırklama) denir. Artık Alkarısından korkulmaz.

şairleri hakkında küçük notlar», «Halk âdetleri ve inanmaları», «İstanbulda semai kahveleri ve meydan şairleri», «Türk halk bilgisine ait araştırmalar», «Folklor ve edebiyat», «Mahya ve mahyacılık», «Tıbbî folklor ve iyi telkinler» adları altındaki eserleri çikarmakla da folklor araştırmalarını daima ve kuvvetle desteklediğini isbat edecek vesikaları ortaya koymuştu.

Burada saygı ve takdirle kaydetmeden geçmemeyi vazife bildiğimiz iki hâdiseye de ha var ki bunlar, İhsan Hınçer adında bir genç arkadaşın maddî ve mânevî fedakârlıklara katlanarak, «Folklor Postası» ve «Türk Folklor Araştırmaları» adlarıyla İstanbulda iki folklor dergisi çıkarmış olmasıdır. «Folklor Postası»nın çok yaşayamamasına mukabil, sahibinin sönmöz azmiyle devam etmekte olan «Türk Folklor Araştırmaları», «Halk Bilgisi Haberleri»nin yerini tutan değerli bir eserdir. Bu noktayı belirtirken, üç yıldan beri «Türk Folklor Araştırmaları»na varlığını vakfetmiş olan İhsan Hınçer'i de tebrik etmekten kendimizi alamıyoruz.

19 Ekim 1951

Mehmet Halit BAYRI
SON

233

Çocuk kırklanmadan annesi o gün süt yemez. Kırklama arpa ile yapılmalı, takdirde suya kına karıştırılır ve anne ellerini bu suya kırk defa sokar ve başından aşağı dökülür.

ÇOCUK HASTALIKLARI VE TEDAVİLERİ

Çocuk hastalıklarının umumiyetle gözden (Nazar) geldiğine inanılır. Bunun için çocuğu kırkı çıkıncaya kadar, hattâ altı ay yabancılara göstermedikleri gibi sokağa da çıkarmazlar.

Tedavileri şu suretle taksim edebiliriz:

1 — Manevi kuvvetlerle.

2 — Maddî şeylerle, yani ilaçlarla tedavi.

Birincisi de şu kısımlara ayrılır:

a — Evliyalara götürerek adaklarda bulunmak,

b — Hocaya okutmak ve muska almak,

c — Ocaklı kadınlara müracaat (Kursun, mum dökürmek) gibi.

d — Evlerde yapılan tedavi, (Tütsü ve saire) gibi.

e — Manevi ve sihri kuvveti haiz eşyalardan istimdat. (Mavi boncuk, tıvga ağacı gibi)

İkinci kısımdaki tedavi vasıtalarını umumiyetle hububat, baharat ve yağlarla yapılan ilaçlar teşkil eder.

Şimdi muhtelif hastalıkların maddî ve mânevî tedavi usullerini gösterelim:

1 — Boğmacaya tutulan çocuğa eşek sütü içirilir.

2 — Kulağı ağrıyan çocuğun kulağına tavşan veya soğan yağı akıtılır. Zeytinyağı ile karabiber de karıştırılarak akıtılır.

3 — İsilik için hiyarın içini çalarlar (çalmak = sürmek).

4 — Uyumayan çocuğun yastığının altına bir parça deve tüyü konur.

5 — Uyumayan çocuğa çizilmemiş afyon yağı içirilir.

6 — Öksürük geçsin diye boynuna dişî anahtarın bir kilit asılır.

7 — Kurbağacık (dilim altında bir kabar-

cık olup kurbağaya benzer) olmasın diye erkek-
li dişili iki küçük gümüşten anahtar boynuna
astılır.

8 — Hava ve gün çalığı için sirke ve sar-
mısak karışığı vücuda sürülür.

9 — Cin çalığına (Cinlere uğrama) - karşı
beşikten kaldırırken ve yatırırken (Besmele)
çekilir.

10 — Cin çalığı olmuş ise, çocuk bir çöplü-
ğe bırakılır. ve uzaklaşılır, ağlayınca yanına
gidilir ve — Alm çocuğunuzu verin çocuğu-
mu, denir, ve yahut anası bir mezarlığa atar,
başkası alır, anasına tekrar satar.

11 — Her hangi bir hastalık vukuunda ba-
basının eski elbisesinden bir parça üstüne ko-
nur. Çocuk iyi olur veya ölür.

12 — Göbek düşünce yastığın altına konur.
sa iyi olur.

13 — Çocuk bir yerden düşerse, oraya şer-
bet dökerek: — Al ağzının tadını ver ağzının
tadını, denir. Bu suretle «Eyi saatte olsunla-
rın» (Cinlerin) şerrinden siyanet edilmiş ol-
ur.

14 — Geceleri altına işeyen çocuğun kıçı
süpürge ile yakılır.

15 — Pámukçuk veya Pámucak hastalığı-
na karşı, kaynına varan kadın saç ile çocu-
ğun ağzı silinir veya camuş (manda) yağı ile
nöbet şekeri karıştırılarak ağzına sürülür. Bir
de kara dut şurubu verilir (bu hastalığa tutu-
lan çocuğun dili bembeyaz olur, ağzından pa-
muklar düşer.).

16 — Çocuğun kulağı ağrırsa «parpucu ka-
dın» (sıhri usullerle tedavi yapan kadınlara
denir) tarafından parpulanır: Parpucu sabah
erken çocuğun kulağına: — Baban güveyi, a-
nan gelin oldu, guguk, guguk, sen de durma
git buradan, diye üç defa seslenir. Bundan an-
laşıyor ki kulağa «Cin» girmiştir. Şamanlarda
ki inanış ve tedavi de böyle idi.

ESKİ SAYILARIMIZ

Dergimizin bugüne kadar çıkmış
bulunan bütün sayıları, İdarehanemizde
mevcuttur. Sayısı 25 kuruştur. Sipariş
bedelleri, pul veya havale olarak gönde-
rilebilir.

1 ilâ 24 sayılı I nci cildimiz gayet
zarif ve bezle ciltli olarak 750 kuruştan
satılmaktadır.

17 — Uyumayan çocuklara müteaddit uyku
muskalarından biri takılır. Bu muskalar hoca-
lardan alınır. Ben, muhtelif yazma kitaplarda
da bunları gördüm. (Bu hastalıkta çocuk mem-
meyi tutamaz). Damak ocaklısı tarafından
kaldırılırsa iyi olur.

19 — Sarılık hastalığı: Bu hastalık, nazar-
dan (nefes) ve meraktan olur, ciğerden tufar.
En meşhur ilacı: Sarı karpuz oyulur; kuvvetli
bir adam sidigini içine yapar, hasta üç sabah
bunu içerse iyi olur.

20 — Ürüfe: bu hastalık pek müteammim-
dir. Bir çok tedavi usulleri vardır. Sulu bir
çibandır. Yalnız yüzde ve başda olur, bazan
aylarca iyi olmaz. Tedavisi için kuvvetle tav-
siye edilen şudur: Zile'nin Kireçli ve Çivril
köylerindeki «Kireçli Baba» ve «Çivril Baba»
ziyaretlerine gidilir. Çocuk yatırın etrafında
gezdinir, ve oradan alınan çamur yaraların
üstüne melhem gibi sürülür, yirmi dört saat
kalır, yaralar kapanır. Ürüfe, gebenin yaş gö-
ne basması ile, cünüp olarak lohusayı ziyaret
edenlerin tesiri ile olur.

21 — Çakmak hastalığı: 1 — Şeftali çe-
kirdeği yağı çıkıncaya kadar döğülür, çocuk
hamama götürülür, terletilir ve açılan yara-
lara bu yağ sürülür. 2 — Ocaklısı tarafından
yaranın üzerine tükürülür. Bu hastalığın ocak-
lısı, denizi ilk gören ve (her çibana, çakmağa)
deyip üç defa deniz suyundan içen kimseler-
dir.

22 — Süngüt: Çocuğa, annesi terli iken
veya hamamdan gelince süt verince olur. İd-
rar yolunda taş veya kireç toplanır, çocuk ge-
ce altına yapar, gündüzleri işeyemez. Tedavisi
mümkün değildir.

23 — Çıban (her türlü): 1 — Bakır ça-
hlık (bakır kapta kalmış) yoğurt, 2 — Sulfata
suda ezilerek sürülür.

24 — Gün vurmaları: kına sirke ile karıştı-
rılıp çocuğun tepesine yakılır, ateşini alır.

25 — Sancılanma: Sancı ocaklısı kadın o-
dadın içeri girince: — Selâmün Aheyküm, der.
Çocuğa vekâleten annesi selâm alır. Bu zaman-
da çocuk annesinin kucagındadır. Anne — Ne-
reden gelip, nereye gittiğini sorar; ocaklı:
— Sancı ocağından gelip, sancı ocağına gidi-
yorum, der. Anne: — Vur da geç, der. Ocaklı
elinde bulunan yaydan oku, çocuğun karnı ü-
zerinde bulunan bakır sahana üç defa atar.
Sancı geçer. (Sonu var)

Derlemeler :

Bursa'dan Derlenen Bâzi Mânîler

— I —

Derleyen : Haşim Nezihî OKAY

— A —

Ayna koydum köseye
Su doldurdum şişeye
Gel sarılıp yatalım
İkimiz bir döseğe.

Ay doğar aşmak ister
Al yanak yaşmak ister
Benim divane gönlüm
Yäre kavuşmak ister.

Armut daldan düşer mi?
Günden yanı pişer mi?
Sevip sevip ayrılmak
Sanınıza düşer mi?

Aşk bahçesinde öter
İçi yanık bülbüller
Anarak sevgiliyi
Bir su gibi hep çağlar.

Ak üzümün asması
Çetin olur kesmesi
Ne müşkülümüş bilmedim
Gizli gönül çekmesi

Ateş yanar kor olur,
Her ayrılık zor olur,
Yeni âşık bulunca
Eskisi unutulur.

Asmada üzüm kaldı
O kızda gözüm kaldı
Söz verdi de gelmedi
Diyecek sözüm kaldı.

Aşka düştüm bak yeni,
Baştan çıkardım beni
Bir kılına bir altın
Verseler vermem seni.

Ay doğar sinsi sinsi
Severim birisini
Cellat boynuma vursa
Söylerim doğrusunu

Ayna attım çayıra
Şevki vurdu bayıra

Gökte nikâh kıyıldı
Yerde kimler ayıra.

Al elmanın dördünü
Sar yiğidin merdini
Kimselere vermesin
Hak ayrılık derdini

Akan sular olaydım
Kız testine dolaydım,
Gümüşten kollarına
Bir bilezik olaydım.

Ay doğar batır şimdi,
Yüklenir katar şimdi
Ben yârın kölesiyim
İsterse satar beni.

Akşam arada kaldı
Fıtıl yarada kaldı
A benim kömür gözlüm
Acep nerede kaldı.

Ata vurdum eğeri
Yârimin yok değeri
Al yanaklar üstünde
Gördüm ben de seheri.

Ata bak kısırağa bak,
Gökteki mehtaba bak,
Sen de dilediğini
Çabukça almağa bak.

Ayna attım çayıra
Güneş vurdu bayıra
Bizi kul ayıramaz
Meğer ölüm ayıra.

— B —

Bu gün pazar ertesi
Yandı yürek ortası
Eğil bir yol öpeyim
Ayrılmaktır ötesi.

Bu gül yârın gülü mü?
Çözülün gül düğümü,
Ey felek çok mu gördün
Bir kere güldüğümü.

Benim yârım piyade
Muhabbeti ziyade,
Her şey var, ayrılık yok.
Bizim için dünyade.

Bahçenizde gül var mı?
Gül içinde yol var mı ?
Bu gece varsam gerek
Döseğinde yer var mı?

Bağlar bozuk değil mi?
Ciğer ezik değil mi?
Yârımı eller almış,
Bana yazık değil mi?

Bahçeleri kirazlı
Benim yârım pek nazlı
O yar benden kaçıyor
Yürecekim marazlı.

Bugün ayın otuzu,
Eğri bağlar hotuzu
Dünyada yâr sevmeyen
Yer âhirette topuzu

Bülbül yuvada inler,
Susar kalbini dinler,
Benim kalbimde sensin
Senin kalbinde kimler.

Bir taş attım dereye
Kız çıktı pençereye
Kız Allahı seversen
Al beni içeriye.

Başında al yemeni,
Soldurdun zâlim beni,
Gam çekme nazlı yârım:
Bir gün sararım seni.

Bahçede hanım eli
Derdimden öldüm deli,
Âlemde hüner odur
Sevilmeli, sevilmeli.

Bahar geldi hoş geldi
Pençereye kuş geldi
Yâr gönlünü çaldırması
Kollarına taş geldi.

Derunî'nin Bir Destanı**VE DERUNÎ ADINDAKİ ALTI SAZ ŞAİRİ**

Yazan: Cevdet CANBULAT

Derunînin bir destanına elimizdeki bir cöknkte rastlamış bulunuyoruz.

Cökn'ün bir yaprağının iki tarafını doldurmuş olan bu destan dolayısıyla üç nokta üzerinde durmak istiyoruz:

A — Derunî bu manzumesine şiirinin baş ve son kısmında destan diyor.

Halk edebiyatımızın destan çeşitleri oldukça zengindir. Şekil bakımından koşma ve türkülerden uzunluklariyle ayrılır.

Aşağıya tamamını yazacağımız bizim destan 10 bentlidir. Aşkîdir. «Tutmamalı - batmamalı - atmamalı - satmamalı» gibi bir kafiye sistemi tutturulmuştur.

Biz şairin kaydını esas tutarak bu yazımızın başlığına «Derunînin Bir Destanı» dedik.

B — Bu Derunî hangi Derunîdir? Mühim olan nokta burasıdır.

Bugünkü bilgimize göre 16-17 ve 18. yüzyıllarda Derunî adında «6» saz şairi yetişmiştir:

1 — Derunî Aptullah Oğlu ki, Yeniçeri saz şairlerindedir. 16. yüzyılda yaşamıştır. Bu şairi bize Ahdi tanıtmaktadır. Ahdi, tezkeresinde, şairin şöyle bir beytini de misal vermiştir:

Bir arkçın dolu miske dime giysüdü bu,
Dil-i sevdazadenin başına kaygudur bu.

Hangi ufukta parlayıp söndüğü bile bilinmeyen ve kısa bir zamanda unutilan bu «Derunî» hakkında fazla bir bilgiye sahip değiliz. O da Anadolunun yüzlerce saz şairinden birisi olarak zamanında bir tezkerecinin tezkeresinde yer almış ise de bugün hemen hemen üzerine nisanın kara perdesi çekilmiştir.

2 — İkinci Derunî Manisalı bestekâr Derunî'dir. Bunun hayatı hakkında da fazla bilgimiz yok. Birincisine nazaran daha ünlü, halk arasında da oldukça şöhret kazanmış olduğu bellidir. Ancak şöhretini daha ziyade besteleyerek yapmıştır. Bazı mecmualarda hicivlerine bile rastgelindiği merhum Sadettin Nüzhet Türk Şairleri'nde kaydetmektedir.

Ahdi, Müverrih Ali, Riyazi bu Derunîyi, «Devrin kudretli bir bestekârı olduğundan Sul-

tan Selim II. Hazretlerinin teveccühünü kazanarak saraya girmiştir» diyorlar. Müverrih Âlinin bu Derunî hakkındaki sözleri arasında şu kelimelere rastgeliyoruz:

«Cihat-ı şifte velleleler salup, çarekân-ı âleme âvâzeler saldı.»

Derunînin Selim II. nin sarayında ne kadar kaldığını bilmiyoruz. Bilinen sarayda az kaldığıdır. Birgün Sultan Selim hazretlerinden «cüz'î bir nesne» rica eylemiş. «Husulü meramı caiz görülmeyince» terki diyar etmiş. Sonradan şu parçayı bestesi ile çıkarlarına öğreterek saray muhitine göndermiş:

Ol dem ki fena buldı şehri dil-i âbâdun,
Bir nesneye meyl etmez bu hatırı nâşâdun.
Ey bülheves-i Devlet mağlub-ı meyli gâflet,
Şimdengerü dünyayı al sana başışladım.

Bestekâr Derunînin en kuvvetli manzume-lerinden biri, bir kasidedir ki Âgehiye nazire-leridir. Şöyle başlar:

Eşk-i çeşmin gibi etrafı gülîstanda akan,
Dûd-ı ahım mıdır ol kulle-i kühsara çıkan.

Sadettin Nüzhet Türk şairlerinde (Bak: Türk Şairleri cilt 3, sayfa 1159) Derunînin bu ünlü kasidesinin tamamı ile bir gazelini misal göstermiştir.

Bestekâr Derunî 1568 tarihinde Manisada ölmüştür.

3 — Üçüncü Derunî İznikli Derunî'dir. Bu da 16. yüzyılda yaşamıştır. İlk sanatı terziliğidir. Sonradan ilmin şerefini takdir ederek tahsile karar vermiş ve bundan sonra da deyişlerle ün kazanmıştır. Bu Derunîden de Şeyhi, Lâ-tifi ve Aşık Çelebi tezkerelelerinde bahsedilmektedir. Tezkerelelerde şairden misal olarak birçok beyitler verilmiştir:

Çün sıyehpûş ola ol dilber-i şirin harekât,
Kaplamaştır sanırım âb-ı hayatı zulûmat.
Seyre gelmez mi ki ol yâr gam-ı heeri ile,
Biri şatırmağdır gözlerimin biri Furât

Bazı cöknlerde Derunî İznikli şeklinde isimler görülürse bu Derunî olduğuna şüphe hâsıl olmaz. Sadettin Nüzhet merhum, Türk Şa-

irlerinde, bu Derunînin olduğunu şüphe ile karşılayarak bir kasidesi ile 5 gazelini örnek olarak göstermiştir.

4 — Dördüncü Derunî yine 16. yüzyılda yaşamıştır. Vardar Yeniceî Derunî. Bunun hakkında da Ahdi ve Aşık Çelebi kısa bilgiler vermektedirler. Devrin şurasından sayıldı. Şi ve dervişmeşreb olduğunda her iki tezkereci de beraberdir.

Feleğin, kanbur sırtına vurduğu gam yükü ile, yüreğinin acısını elindeki sazının kırık tellerinde dile getiren bu bahtsız şair, Anadolunun hangi köşesinde doğdu ve dünyasını nereye değiştirdi kim bilir?

5 — Beşinci Derunî 17. yüzyıl saz şairlerindedir. Şair hakkında ilk malûmatı Fahrettin (Çelik) Kırzioğlu vermiştir. Onun notlarına göre «Derunî» Karşlıdır. İhtiyar Karşlıların hâtûzasında şairin aruzlu ve heceli birçok deyişleri hâlâ yaşamaktadır. Hattâ heceli deyişlerinde ekseriyetle Torunî, aruzlu deyişlerinde ise Derunî mahlasını kullandığını ve muamma halletmekte usta olduğunu zikretmektedir.

Şairin tarihi kıymeti haiz bir cenk destanı vardır. Bu destan 1620 de Erzurum Valisi olan Abaza Mehmet Paşanın isyanına dairdir. Bundan başka M. Fahrettin Kırzioğlu'nun tespit ettiği üç koşması mevcuttur.

6 — Altıncı Derunî, 18. yüzyılın son yarısında yaşamıştır. Derunîlerin en ünlüsü de bu olsa gerek. Bu Derunînin bir destanı vardır ki bu destan, 1798 — 1799 da Vidin havâlisinde zuhur eden meşhur Pazvandoğlu vakası tasvir etmektedir. Bu vaka Cevdet Paşa Tarihine de girmiştir. (Cevdet Paşa Tarihi cilt: 7, sayfa; 64 — 65.)

Doğum ve ölüm yerleri belli olmayan şair, Selim III. ye karşı Pazvandoğlunun giriştiği cenge, Pazvandoğlunun maiyetinde iştirâk etmiştir. Bu destan ki, kitaplarımızda edebiyat tarihlerimize kadar girmiştir.

C — Netice: Elimizde Derunî mahlasından başka hiçbir kaydı bulunmayan bir destan var. İlk nazarda yukarıda sıraladığımız Derunîlerden birisine ait olduğu düşünülebilir. Ancak bugünkü kaynakların bize tanıttığı bu 6 Derunînin dördü 16. yüzyılda, beşincisi, 17. yüzyılda, altıncısı da 18. yüzyılda yaşamıştır.

Bizim Derunînin, olsa, son iki Derunî ile

bir ilgisi olabilir. Zira, cöknkte 17. ve 18. yüzyıl şairleriyle yer almıştır.

Ağız ve üslûp özellikleri de daha ziyade onu son Derunî'ye yaklaştırmaktadır. Fakat bu iki Derunînin de aynı olduğunu teyid edecek kesin bir ölçü de yok. Belki de 7. bir Derunî ile de karşı karşıya olabiliriz. Bu hususta yeni vesika ve deyişler ele geçinceye kadar bir şey söylemek doğru olamaz.

Destan şudur:

Destanı

Güzellere müştak olan,
Rakip sözün tutmamalı.

Sevdim, seyrettim güzeli,
Cevri cefa etmemeli.

Emersen güzel dudağı,
Eridir yüreğın yağı.
Terlemişti al yanağı,
Ne de pek sık öpmemeli.

Yanakta vardır gülleri,
Duduya benzer dilleri.
Zikirden geçer belleri,
Ne de pek sık sıkınamalı.

Güzel daim hatır yapar,
Çirkin her dem hatır yıkar.
Hiç durmaz yanından sapar:
Gene atıp tutmamalı.

Güzellere cevri çoktur,
Çirkin sözü demir oktur.
Güzellere minnet yoktur.
Pek eğerin bakmamalı.

Hani güzel sevdim diyen,
Sonra güzellere duran,
Ademi ederler viran,
Pek derine batmamalı.

Hüsnü güzeli sevenler,
Uğruna canlar verenler;
Muhabbet bulsun sürenler,
Eğri yola gitmemeli.

Hüsnü aşıklardan geçen,
Aşk dolusun bir dem içen,
Lisanından cevher saçan,
Bilmeyene satmamalı...

Arif oldur söyleyenler,
Kâmil oldur dinleyenler.
Bir destanı söyleyenler,
Yalan yanlış katmamalı.

Dilberin elâ gözleri,
Yakta yandırdı bizleri.
Derunînin bu sözleri (n),
Pek yabana atmamalı...

Pir Goca

Derliyen : Muzaffer BATUR
Türk Halkbilgisi D. İ. K. üyesi

Bir varmış, bir yokmuş, evvel zaman içinde; bir Pir Goca varmış. Pir Goca bir gün kalkmış gitmiş, Allahın emriyle, memleketinin padişahının kızını istemiş, padişah da; zengin diye; toy düğün ederek Pir Gocaya kızını vermiş.

Pir Gocanın kırk odalı bir konağı varmış. Evlendiği gün karısına otuz dokuz odanın anahtarını vermiş, birininkini vermemiş. Karısı, odaları birer birer açarak gezmiş; oralarda, göz kamaştıran, padişah babasının eşyalarından daha kıymetli elmaslar, halılar, altınlar, mücevherler varmış. Fakat 40'ncı odayı bir türlü açamadığı için pek merak ediyormuş.

Bir gün Pir Goca karısının dizine yatmış, başına bakıyormuş. O esnada uyuya kalmış. Kız o zaman kırkinci anahtarın yerini öğrenmiş. Yavaşça, Pir Gocanın başındaki 40'nci odanın anahtarını çalmış. Biraz sonra Pir Goca uyanarak:

— Hanım, demiş; cenaze geçiyor, abdest alıp cenazeye gideceğim.

Sonra da çıkıp gitmiş. Karısı da hemen onun arkasından, helecanla kırkinci odayı açmış... Açınca bir de ne görsün; her tarafta bir sürü ölü ve ölü kemikleri yığılı duruyor. Şaşkınlık içinde iken, ölülerden biri dile gelerek:

— Pir Goca seni de yiyecek, bizim gibi olacaksın. Çünkü Pir Goca ölü yiyerek geçinir, demiş.

Bunu duyan ve gören kız çok korkarak babasının yanına kaçır ve ona vaziyeti anlatır. Korktuğunu, kocasına dönmiyeceğini söyler. Padişah da kızını sarayında alıkor.

Pir Goca evine dönünce, karısını evde bulamaz. Kırkinci anahtarı kayıp, odanın kapısını da açık görür. Doğru padişahın sarayına gider, akrep kıyafetine girer; saraya kızın odasına sızır, kızı karyolada uyurken sokmak ister; fakat korkuyla uyanan kız kaçır; kocasını tanıdığı için kendine demirden bir sanduka yaptırır, içine yatar.

Bir başka gün Pir Goca yılan olur, ka-

rısını sanduka içinde uyurken sokar. Padişah, ertesi gün tellalları bağırır, kızını şifaya erdirecek hekim ararır. «Falanca hamamda kızını yıkatarsan iyileşir» diye sağlık verirler.

Kız, Pir Goca tanımazın diye çingene elbisesi giyerek hamama gider. Fakat kocası da sarı köpek kıyafetine girdiği için kızı hemen tanıır. Başlar nağmeler yapmağa... Elrafında kuyruk sallıyarak doluşır. Kız bu hareketleri görünce, Pir Gocayı tanıır. Bunu anlayan kocası bu sefer güzel bir kürk olur, kızın sırtına örtünür. O zaman kız, Pir Gocadan kurtulamıyacağını anlar. İşi tatlıya bağhyarak, güzel sözlerle Pir Gocayı kandırıp sihrini bözmeyi düşünür ve bir tuzak kurar. Kocasına:

— Hadi beğim, paşam, hamama girelim, yıkanalım, ondan sonra da evimize gidelim, der.

O zaman Pir Goca:

— Şen hamamdan kaçarsın.

— Nasıl! Hamamın kubbesinden mi kaçacağım?

Bu suretle kız, nihayet Pir Gocayı kandırır. Hamama götürür, güzelce yıkar, havluyla sarar, kurular, dışarı çıkarır:

— Sen giyine dur ben bir iki su dökmülp gelirim, der.

Pir Goca giyinirken, kız kubbenin üstünde bekliyen cariyeye bir işaret verir. Hamamın kubbesinden içeriye bir ördek indirirler. Ördek kurnada çırpındıkça Pir Goca karısının yıkandığını zanneder, Kızı kubbeden çekip yukarıya ahırlar. Pir Goca karısı gecikince merak eder, içine şüphe düşer. Bunun üzerine kapıyı açıp hızla içeri girer. Kızın kaçmadan önce kapı ağzına camlar ve dikenlerle kurduğu tuzak, ellerine ve ayaklarına batar; deryalar gibi kan akar. Böylece Pir Gocanın da tılsımı bozulmuş olur. İsteddiği kılığa giremeyince, yakayı ele verir, cezasını bulur. Bu suretle padişahın kızı da kurtulmuş olur. Onlar erer muradına, biz çıkalım tahtına.

Dergimizin Satış Yerleri

Dergimiz, İstanbulda İkbâl, İrfan, Köprüde Kemal, Beyoğlundaki Saray, Beyazıtta Faik Akgün Kitabevleriyle Eminönü Halkevi karşısında Niya-zî, Çağaloğlu fırını yanındaki tütüncü. Ahmet ve Kadri ile Çarşıkapıda Azak sinemasına dönülecek köşedeki tütüncüde bulunur. Ankarada Berkalp, Ulus meydanında Koç ticarethanesi önünde Yakup ve Sait, İzmirde Tilkilikte Cerrahoğlu, Konyada Yeni. Manisada Cavit Güllübağ ve Savaştepe'de Ahmet Soykan ile başlıca bayilerde satılır.

1-24 sayılık, bezle zarif bir şekilde ciltlenen 1 ciltliğimiz 750 kuruştur.

YEDİTEPE

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

Fıkır ve Sanat Gazetesi

Yıllık abonesi 720, altı aylık 360, sayısız 30 kuruştur.

Abone adresi: YEDİTEPE, P.K. 77

İSTANBUL

ŞEN Sİ KASTİMAN

MUSTAFA İPEK

Başlıca, müb. İrfan sazı yapıcısı

Bilgiyan, müzik aletleri garantili ta-mir olunur, ahır ve satılır.

Besiktas, Çırağan cad. No. 34

Tel: 67689

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

Senelik abonesi 300, altı aylık abonesi 150 kuruştur. Yurd dışı senelik abone 2 dolardır.

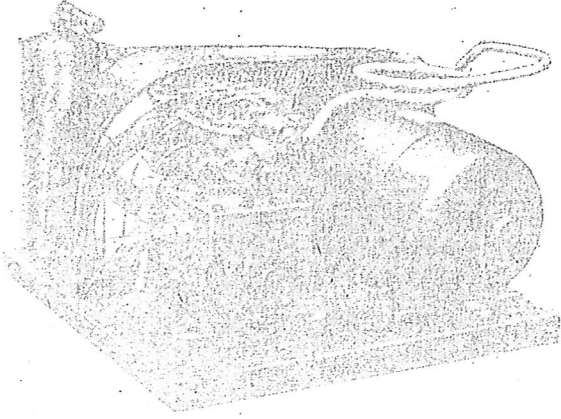
Adres değıştirmeler hiçbir şart ve ücretle tâbî değıldir.

Basılmayan yazılar talep vukuunda iade edilir.

Adres: Yeşildirek, Sultanmektebi sokak, No. 17 - İstanbul

Dizgi ve baskı: M. SERALAN Matbaası

Alman E I S F I N K Kompresörleri

Sessiz ve Yüksek Performanslı Olduklarını
Daima Isper Etmektedirler.

CANKOÇ MÜESSESESİ

Ağustafeli Caddesi, No. 15/17

Sirketi

240